WIKIPEDIA

Afrikaneg

An **afrikaneg** (anv genidik : *Afrikaans*) zo ur yezh deveret eus an nederlandeg a gomzer e penn suañ Afrika, dreist-holl e Suafrika hag e Namibia. Degaset e voe di er XVIIvet kantved gant trevadennerien eus an Izelvroioù.

Talvezout a ra an anv *afrikaans*, e nederlandeg, kement hag *afrikaneg*.

Afrikaneg (*Afrikaans*)	
Perzhioù	
Komzet e :	Suafrika, Namibia, Botswana
Rannved :	Afrika
Komzet gant :	6 000 000
Renkadur :	goude 100
Familh-yezh :	Yezhoù indezeuropek ▪ Yezhoù germanek ▪ Yezhoù germanek ar c'hornôg ▪ Yezhoù frankek izel ▪ **Afrikaneg**
Statud ofisiel	
Yezh ofisiel e :	Suafrika
Akademiezh :	*Die Taalkommissie* [1]
Kodoù ar yezh	
ISO 639-1	af
ISO 639-2	afr
ISO 639-3	
Kod SIL	afr (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=afr)

Sellit ivez ouzh ar pennad Yezh.

Taolenn

Istor

Ur yezh indezeuropek eus skourr yezhoù germanek ar c'hornôg eo an afrikaneg. Deveret eo eus ar rannyezhoù nederlandek a veze komzet e Holland en XVIIIvet kantved. Abaoe ar mare-se eo emdroet ar yezh komzet e Suafrika en he fart hec’h-unan, en un doare disheñvel diouzh nederlandeg an Izelvroioù. Aet eo war eeunaat e meur a geñver.

Betek kreiz an XIXvet kantved e oa ur yezh komzet hepken, rak e nederlandeg eo e skrive he c’homzerien. *Nederlandeg ar C'hab* a veze graet eus ar yezh komzet. Levezonet eo bet geriaoueg an afrikaneg gant meur a yezh all : saozneg, yezhoù bantouek, yezhoù koiek-sanek, ha yezhoù all c’hoazh eus India, Malezia, Madagaskar. E dibenn an XIXvet kantved hepken e voe kroget da sellout ouzh an afrikaneg evel ur yezh distag diouzh an nederlandeg hag e 1925 e voe lakaet da yezh ofisiel e Suafrika, e-kichen an nederlandeg hag ar saozneg. Hervez bonreizh 1996 ez eo an afrikaneg unan eus yezhoù ofisiel Suafrika, e-kichen ar saozneg ha nav yezh all (ndebeleg, xhosaeg, zouloueg, sothoeg an norzh, sothoeg ar su, tswaneg, swatieg, vendeg, tsongeg).

Stad ar yezh

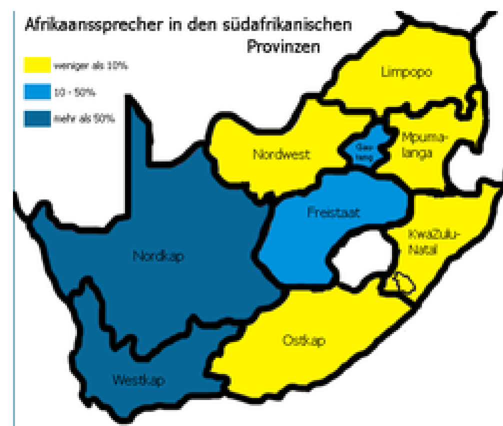
An trede yezh muiañ komzet e Suafrika eo an afrikaneg, goude ar zouloueg hag ar xhosaeg. Hervez niveradeg 2001 e vefe komzet, evel yezh kentañ, gant 6 milion a dud e Suafrika (13% eus poblañs ar vro). Ar yezh muiañ komzet eo e proviñsoù ar c'hornôg (69,3 %, en *Northern Cape* ha 59,2 % er *Western Cape*), an eil vuiañ e-kreiz ar vro (16,7 % e *Gauteng*, 14,5 % e *Free State*, 9,6 % en *Eastern Cape*, ha 7,5 % e proviñs an *North West*) ; kalz nebeutoc'h e vez komzet e proviñsoù ar reter (8,3 % e *Mpumalanga*, 2,2 % e *Limpopo* ha 1,6 % e *KwaZulu-Natal*).

Peogwir e oa an afrikaneg yezh saverien an apartheid, e soñjer alies ez eo ur yezh kaozeet gant tud wenn hepken. Ha koulskoude e weler, en niveradegoù hag en enklaskoù graet diwar-benn ar yezhoù, e vez komzet gant tud all ivez : diwar an 5.983.423 a dud eus Suafrika a ra gantañ er gêr, n'eus "nemet" 2.536.907 (pe 42,4%) zo gwenn. An darn vrasañ eus an afrikanegerien zo hironed : 3.173.970 (pe 53,0%). Ouzhpenn se e vez komzet afrikaneg er gêr ivez gant 253.279 a dud du (4,2%) ha gant 19.267 a dud eus Azia (0,3%). E-touez ar re wenn, ez eus 59% a gomz afrikaneg ha 39% a ra gant ar saozneg ; e-touez an hironed ez eus 79% a gomz afrikaneg ha 19% a ra gant ar saozneg.

Hervez ar vonreizh savet e 1994, ez eo an afrikaneg unan eus yezhoù ofisiel Suafrika, e-kichen ar saozneg ha nav yezh all. Kement-se a dalvez en deus kollet un tamm pouez er vro, diwar-goust ar saozneg alies, pa vez kaozeet ar yezh-se da eil yezh gant kalzig a dud.

Bev-mat eo an afrikaneg koulskoude, gant kalz kazetennoù, kelaouennoù hag abadennoù er skingomz hag er skinwel.

Daoust m'eo pellaet an afrikaneg diouzh an nederlandeg e-pad an tri c'hantved tremenet, ez eus c'hoazh kalz traoù boutin etre an div yezh : 85% eus geriaoueg an afrikaneg a c'hell bezañ komprenet gant tud an Izelvroioù hag aes e vez d'an afrikanegerien deskiñ nederlandeg.

Dregantaad an afrikanegerien e proviñsoù Suafrika.
* Glas-teñval : ouzhpenn 50%.
* Glas-sklaer : etre 10 ha 50%.
* Melen : dindan 10%.

Keñveriañ an afrikaneg gant yezhoù all

Afrikaneg	Nederlandeg	Alamaneg	Saozneg	Brezhoneg
aksie	actie	Aktion	action	ober
baba	baby	Baby	baby	babig
bed	bed	Bett	bed	gwele
boek	boek	Buch	book	levr
broer	broer	Bruder	brother	breur
dogter	dochter	Tochter	daughter	merc'h
eet	eten	essen	eat	debriñ
en	en	und	and	ha
kat	kat	Katze	cat	kazh
lughawe	luchthaven	Flughafen	airport	aerborzh

maak	maken	machen	make	ober
my	mijn	mein	my	ma
oop	open	offen	open	digeriñ
skool	school	Schule	school	skol
vyf	vijf	fünf	five	pemp
vir	voor	für	for	evit
wat	wat	was	what	petra

Liammoù diavaez

- Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=afr) (saozneg)
- De Roepstem (http://www.roepstem.net/engels.html) (saozneg)
- Learn Afrikaans online (http://www.afrikaans.us)
- Geriadur afrikaneg-saozneg ha liammoù gant lec'hiennoù en afrikaneg (http://www.majstro.com/Web/Majstro/taleninfo/afr_en.php) (afrikaneg ha saozneg)
- Geriadur Freelang afrikaneg-galleg (http://www.freelang.com/dictionnaire/afrikaans.html)
- Die Federasie van Afrikaanse Kultuurvereniginge (FAK) (http://www.fak.org.za/)

Notennoù

1. *Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns (http://www.akademie.co.za/)*

Broioù nederlandek hag izelfrankek		
Nederlandeg	Ofisiel	Izelvroioù · Aruba · Curaçao · Sint Maarten · Surinam · Belgia · Unaniezh Europa
	Diofisiel	Frañs · Indonezia · Alamagn (kleverlandeg)
Afrikaneg	Ofisiel	Suafrika
	Diofisiel	Namibia